

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Deseños observacionais aplicado á investigación no deporte		Código	620517005
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación en Actividade Física, Deporte e Saúde (Interuniversitario)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Departamento profesorado máster Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Iglesias Soler, Eliseo	Correo electrónico	eliseo.iglesias.soler@udc.es	
Profesorado	Iglesias Soler, Eliseo	Correo electrónico	eliseo.iglesias.soler@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Este Curso pretende dotar ao alumnado dun coñecemento básico acerca da metodoloxía observacional co obxectivo de conseguir investigadores capaces de aplicar as distintas posibilidades desta metodoloxía e de analizar criticamente traballos de investigación que utilicen estas técnicas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A7	Valorar, manexar e combinar as diferentes técnicas de investigación nas Ciencias da Actividade Física, o deporte e a saúde.
A8	Analizar de maneira crítica as opcións metodolóxicas que se presentan no ámbito da actividade física, a saúde e o deporte
A9	Ser capaz de deseñar e implementar un traballo de investigación nas Ciencias da Actividade Física e o Deporte
B1	Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	Saber aplicar os coñecementos adquiridos e ser capaz de resolver problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Integrar coñecementos e afrontar a complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B5	Desenvolver habilidades para a aprendizaxe autodirixido ou autónomo.
B6	Coñecer e comprender o campo de estudo da actividade física, saúde e deporte, adquirindo un suficiente de habilidades e métodos de investigación en dicha área.
B7	Ser capaz de idear, deseñar, poñer en práctica e adoptar un proceso de investigación con rigor académico no ámbito de estudo da actividade física, saúde e deporte.
B9	Analizar de forma crítica, avaliar e sintetizar ideas novas e complexas no ámbito de estudo da actividade física, da saúde e o deporte.
C1	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para a resolución de problemas.
C2	Comunicar eficazmente nos ámbitos académicos e divulgativos ideas e conceptos vinculados cos estudos da actividade física, a saúde e o deporte
C3	Ser capaz de promover en contextos académicos e profesionais accións destinadas ó avance tecnolóxico, social ou cultural, no el ámbito das ciencias da actividade física, a saúde e o deporte.
C4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecer e saber realizar unha proposta de estudo observacional aplicado á investigación no deporte	AI7 AI8 AI9	B11 B12 B13 B15 B16 B17	C11 C12 C13 C14
Saber analizar os resultados e interpretalos.	AI7 AI8 AI9	B11 B12 B13 B15 B16 B17 B19	C11 C12 C13 C14

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución á metodoloxía observacional	Introdución á metodoloxía observacional
Deseños observacionais	Deseños observacionais
Fases do proceso na investigación observacional	Delimitación dos obxectivos. Recollida e optimización de datos. Análise de datos. Interpretación de resultados.
Instrumentos de Rexistro	Lince
Análises secuencial	T-Pattern

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	0	50	50
Sesión maxistral	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	9	0	9
Presentación oral	A7 A8 B1 B2 C1 C2 C3 C4	1	0	1
Proba obxectiva	A7 A8 B1 B2 B3 C1 C2 C3 C4	10	0	10
Solución de problemas	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	5	0	5
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumnado debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios
Sesión maxistral	Exposición dos principais contidos teóricos da materia con axuda de medios audiovisuais
Presentación oral	Defensa do caso práctico desenvolvido no traballo tutelado obrigatorio
Proba obxectiva	Exame tipo test
Solución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas Traballos tutelados Sesión maxistral	Sesión maxistral: Atención personalizada durante o desenvolvemento das sesións maxistras. Proporcionar os materiais didácticos necesarios. Traballos tutelados: Atención ás demandas do alumnado para poder desenvolver o seu traballo autónomo para a elaboración do traballo. Resolución de problemas e/ou exercicios: Atención individualizada durante o desenvolvemento das tarefas expostas nas sesións presenciais. Proporcionar as ferramentas e software necesario para o desenvolvemento dos exercicios.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A7 A8 B1 B2 B3 C1 C2 C3 C4	Valorarase o exame tipo test	0
Solución de problemas	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	Valorarase o desenvolvemento das tarefas expostas para desenvolver na aula	20
Traballos tutelados	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	Valorarase o desenvolvemento dun caso práctico mediante a entrega dun traballo tutelado obrigatorio.	40
Sesión maxistral	A7 A8 A9 B6 B7 B9 C1 C2 C3 C4	Realizarase un control de asistencia ás mesmas.	10
Presentación oral	A7 A8 B1 B2 C1 C2 C3 C4	Valorarase a defensa do caso práctico desenvolvido no traballo tutelado obrigatorio	30

Observacións avaliación

Os criterios de cualificación arriba indicados son para o estudiantado que asista polo menos ao 80% das sesións, e que por tanto pódese realizar unha AVALIACIÓN CONTINUA

Para o estudiantado que NON asista ao 80% das sesións (AVALIACIÓN GLOBAL OU NON CONTINUA), co fin de poder optar á máxima cualificación, os criterios de cualificación serán os seguintes:

-
Desenvolvemento dun caso práctico mediante a entrega e defensa dun traballo tutelado: 70%

-
Exame tipo test: 30%.

As datas oficiais dos exames poderanse consultar na web do máster "Docencia. Exames".

Se non se supera a materia, o estudiantado será avaliado na convocatoria de xullo mediante o sistema de avaliación GLOBAL ou NON CONTINUA.

Fontes de información

Bibliografía básica

ANGUERA, M.T. (1983). Manual de prácticas de observación. México: Trillas. , , ANGUERA, M.T. (1992). Metodología de la observación en las ciencias humanas. Madrid: Cátedra. , , ANGUERA, M.T. (1991). Metodología observacional en la investigación psicológica (Vol. I). Barcelona: P. , , Páxina 4 de 6 BAKEMAN, R., & QUERA, V. (1995). Analyzing interaction: Sequential analysis using SDIS and GSEQ. , , ANGUERA, M.T. (1983). Manual de prácticas de observación. México: Trillas. ANGUERA, M.T. (1991). Metodología observacional en la investigación psicológica (Vol. I). Barcelona: P.P.U. ANGUERA, M.T. (1992). Metodología de la observación en las ciencias humanas. Madrid: Cátedra. ANGUERA, M.T. (2005). Microanalysis of T-patterns. Analysis of symmetry/asymmetry in social interaction. In L. Anolli, S. Duncan, M. Magnusson, & G. Riva (Eds.), The hidden structure of social interaction. From Genomics to Culture Patterns (pp.51-70). Amsterdam: IOS Press. ANGUERA, M.T. y BLANCO-VILLASEÑOR, A. (2006). ¿Cómo se lleva a cabo un registro observacional? Butlletí La Recerca, 4. <http://www.ub.edu/ice/recerca/fitxes.htm> [Consulta: 18 de octubre de 2012]. ANGUERA, M.T., BLANCO, A., HERNÁNDEZ, A y LOSADA, J.L. (2011). Diseños observacionales: ajuste y aplicación en psicología del deporte. Cuadernos de psicología del deporte, 11(2), 63-76. ANGUERA, M.T., BLANCO-VILLASEÑOR, A., & LOSADA, J.L. (2001). Diseños Observacionales, cuestión clave en el proceso de la metodología observacional. Metodología de las Ciencias del Comportamiento, 3(2), 135-161. ANGUERA, M.T., BLANCO-VILLASEÑOR, A., LOSADA, J. L. y HERNÁNDEZ MENDO, A. (2000). La metodología observacional en el deporte: Conceptos básicos. Lecturas: EF y Deportes. Revista Digital, 24, agosto 2000. <http://bit.ly/RyXuKf> [Consulta: 10 de octubre de 2009] BAKEMAN, R., & GOTTMAN, J.M. (1989). Observing behavior. An introduction to sequential analysis, Cambridge: Cambridge University Press. BAKEMAN, R., & QUERA, V. (1992) SDIS: A sequential data interchange standard. Behavior Research Methods, Instruments & Computers, 24(4), 554-559. BAKEMAN, R., & QUERA, V. (1995). Analyzing interaction: Sequential analysis using SDIS and GSEQ. New York: Cambridge University Press. BAKEMAN, R., & QUERA, V. (1996). Análisis de la interacción. Análisis secuencial con SDIS y GSEQ. New York: Cambridge University Press. BAKEMAN, R., & QUERA, V. (2001). Using GSEQ with SPSS. Metodología de las Ciencias del Comportamiento, 3(2), 195-214. BLANCO-VILLASEÑOR, A., & ANGUERA, M.T. (2000). Evaluación de la calidad en el registro del comportamiento: Aplicación a deportes de equipo. In E. Oñate, F. García-Sicilia, & L. Ramallo (Eds.), Métodos Numéricos en Ciencias Sociales (pp. 30-48). Barcelona: Centro Internacional de Métodos Numéricos en Ingeniería. BLANCO-VILLASEÑOR, A., CASTELLANO, J., HERNÁNDEZ-MENDO, A., ANGUERA, M.T., LOSADA, J.L., ARDÁ, A., & CAMERINO, O. (2006). Observación y registro de la interacción en el fútbol. En J. Castellano, L.M. Sautu, A. Blanco, A. Hernández, A. Goñi, & F. Martínez (Eds.), Socialización y deporte: Revisión crítica (pp.275-289) [Actas del III Congreso Vasco del Deporte celebrado en Vitoria-Gasteiz del 12 al 14 de noviembre de 2004]. Vitoria-Gasteiz, Spain: Diputación Foral de Álava / Arabako Foru Aldundia. CAMERINO, O., CHAVERRI, J., ANGUERA, M.T., BLANCO-VILLASEÑOR, A., & LOSADA, J.L. (2007, Febrero). Patrones de juego en los deportes de equipo: fútbol, balonmano y baloncesto. En VV.AA. (Coords.), X Congreso de Metodología de las Ciencias Sociales y de la Salud. Libro de resúmenes (pp. 62-63). Barcelona: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Barcelona. Revista de Educación Física, 105, 19-24. GUTIÉRREZ SANTIAGO, A., & PRIETO LAGE, I. (2007a). Ippon Seoi Nague vs. Morote Seoi Nague: los 10 puntos básicos para su utilización en el proceso de enseñanza-aprendizaje desde la perspectiva del error. Revista de Educación Física, 105, 19-24. GUTIÉRREZ SANTIAGO, A., & PRIETO LAGE, I. (2007b). Las claves en el proceso de enseñanza-aprendizaje de la técnica de judo desde la perspectiva del error: O Soto Gari vs. O Soto Guruma. Revista Motricidad, 18, 93-110. GUTIÉRREZ SANTIAGO, A., PRIETO LAGE, I., & CANCELA CARRAL, J.M. (2009). Most frequent errors in judo uki goshi technique and the existing relations among them analysed through T-Patterns. Journal of Sports Science & Medicine, 8(CSSI-3), 36-46. GUTIÉRREZ SANTIAGO, A., & PRIETO LAGE, I. (2011). La investigación mediante T-Patterns: fundamentos teóricos. En A. Gutiérrez, M. Isorna, I. Prieto & F. Alacid (Coord.), La investigación en las ciencias de la actividad física y del deporte: Páxina 5 de 6 piragüismo (pp. 7-18). Coruña: 2.0 Editora. GUTIÉRREZ SANTIAGO, A., & PRIETO LAGE, I. (2011). La investigación mediante T-Patterns: antecedentes. En A. Gutiérrez, M. Isorna, I. Prieto & F. Alacid (Coord.), La investigación en las ciencias de la actividad física y del deporte: piragüismo (pp.19-46). Coruña: 2.0 Editora. JONSSON, G.K., ANGUERA, M.T., BLANCO-VILLASEÑOR, A., LOSADA, J.L., HERNÁNDEZ-MENDO, A., ARDÁ, T., CAMERINO, O., & CASTELLANO, J. (2006). Hidden patterns of play interaction in soccer using SOF-CODER. Behavior Research Methods, Instruments & Computers, 38(3), 372-381. PEREA, A., ALDAY, L., & CASTELLANO, J. (2006). Registro de datos observacionales a partir

del Match Vision Studio v.1.0. En J.Castellano, L.M. Sautu, A. Blanco, A. Hernández, A. Goñi, & F. Martínez (Eds.), *Socialización y deporte: Revisión crítica*(pp.135-152) [Actas del III Congreso Vasco del Deporte celebrado en Vitoria-Gasteiz del 12 al 14 de noviembre de 2004].Vitoria-Gasteiz, Spain: Diputación Foral de Álava / Arabako Foru Aldundia.MAGNUSSON, M.S. (1996). Hidden real-time patterns in intra- and inter-individual behavior. *European Journal of Psychological Assessment*, 12(2), 112-123.MAGNUSSON, M.S. (2000). Discovering hidden time patterns in behavior: T-patterns and their detection. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, 32(1), 93-110

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

O proceso de investigación nas ciencias da actividade física e do deporte/620517001

Metodoloxía experimental e cuasiexperimental nas ciencias da actividade física e do deporte/620517003

Análise multivariante/620517009

Análise exploratoria de datos e análise inferencial/620517008

Materias que continúan o temario

Traballo Fin de Mestrado/620517015

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías